

Jan Horák

Středověká společnost a krajina, jejich vzájemné vztahy a působení

Univerzita Karlova, Filozofická fakulta

Ústav pro archeologii

Praha 2018

Jan Horák při svém studiu na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy postupoval vždy značně samostatně, poměrně záhy se zaměřil na problematiku vztahu středověké společnosti a přírodního prostředí, nezůstal ale jen u možností nabízených v Ústavu pro archeologii FF UK, ale jeho zájem ho přivedl i ke studiu na Fakultě životního prostředí České zemědělské univerzity. V tomto ohledu patří mezi našimi studenty k výjimkám, ostatně brzy začal získávat respekt díky inovativním poznávacím přístupům, důkladným znalostem i zaujetí pro diskusi. Zvláštní zmínku zasluhuje hojná publikační činnost Jana Horáka a jeho aktivní účast na několika konferencích u nás i v zahraničí.

Předkládaná disertační práce odpovídá výchozímu projektu, nezbytné dílčí úpravy vyplynuly z postupného řešení. Práce má dobře přehlednou stavbu, její vlastní text začíná kapitolou o *vědomé záměrnosti a obecnou charakteristikou konceptu*. Důležitá východiska poskytují písemné doklady, jejichž využívání lze jen uvítat, nevyhneme se však otázce, zda či do jaké míry můžeme zacházet se součtem dokladů ze širokého časového rozpětí a zobecňovat je pro „středověk“. Pokud se hlavní pozornost soustřeďuje na vztah člověk – půda, můžeme na okraj dodat, že už v lokačních listinách ze 13. století najdeme rozlišení lepších a horších půd (závislé nejspíš na fytoindikaci). Souběžně se ale už tehdy projevovaly meze středověkého systému, nezdár ambiciózní kolonizační akce v krajině pod Bezdězem totiž zřejmě způsobil chybný odhad kvality půdy. S pozdně středověkými a časně novověkými doklady potom souvisí samostatná a značně odlišná problematika. K upřesnění poznávacích východisek napomohly komentáře k několika studiím, pocházejícím z širokého rozpětí let 1967 až 2016. Není jistě překvapivé, že tato část dizertační práce rozlišila regionální studie (odkázané na stávající mapové podklady) a studie lokální, které se mohou opírat o terénní výzkum spojený s aplikací analytických postupů. Na lokální výzkum tří zaniklých středověkých vsí se potom soustředila příkladová část dizertační práce. Můžeme dodat, že široce

založenou koncepcí dizertační práce si Jan Horák vytvořil dobrá východiska pro svou další badatelskou činnost.

Předkládanou dizertační práci Jana Horáka bez výhrad doporučuji k obhajobě.

V Praze, 8. května 2018

prof. Jan Klápště